

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра фінансів, банківської справи та підприємництва

Затверджую:
Декан факультету
економіки і менеджменту

/С.В.Мироненко/

«28» червня 2024р.

Гарант освітньої програми:
Економіка та бізнес-аналітика

/С.О. Підгора/

«25» червня 2024р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри ФБСП
Протокол №10 від 25.06.2024р.
Завідувач кафедри ФБСП

/С.Я. Єлецьких/

Робоча програма навчальної дисципліни
«Фінанси»

галузь знань
спеціальність
ОПП
освітній рівень

05 Соціальні та поведінкові науки
051 Економіка
«Економіка та бізнес-аналітика»
Перший (бакалаврський)

Факультет
Розробник

Економіки і менеджменту
Д.е.н., професор Єлецьких С.Я.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки.

Передумови вивчення навчальної дисципліни (пререквізити): знання, набуті в результаті отримання повної загальної середньої освіти, а також в результаті вивчення дисциплін: «Мікро- та макроекономіка», «Національна та мезоекономіка». З урахуванням знань з навчальної дисципліни «Фінанси» опановуються курси «Потенціал і розвиток підприємства», «Бізнес-аналітика», «Світова економіка та зовнішньоекономічна політика держави».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» є сукупність фінансових відносин, які виникають у процесі формування і використання грошових доходів і фондів на різних рівнях економічної системи: міжнародному, загальнодержавному (макрорівень), регіональному (рівень адміністративно-територіальних одиниць) і на рівні окремих суб'єктів господарювання (мікрорівень).

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна / заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС: 5,0	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> (шифр і назва)	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
Модулів – 2	Спеціальність: <u>051 «Економіка»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки: 3-й
Змістових тем – 9		Семестр 5-й
Загальна кількість годин – 150		Лекції 30/8 год.
Дисципліна Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0 самостійної роботи здобувача – 6,0		Практичні 30/0 год.
		Самостійна робота 90/142 год.
	Вид контролю: іспит	
Курсова робота – не передбачено		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 60/90; для заочної форми навчання – 8/142.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінанси» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка».

Мета дисципліни «Фінанси» – вивчення сукупності фінансових відносин як специфічної форми суспільних відносин-підсистеми економічного базису. Це необхідно майбутньому спеціалісту, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, що відбуваються в суспільстві; розуміти суть і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів, міжнародних фінансів, фінансів господарчих суб'єктів.

Завдання дисципліни:

- з'ясування ролі фінансів в економічній перебудові суспільства та функціонуванні окремих суб'єктів господарювання;
- розуміння ключових проблем та тенденцій розвитку фінансової системи державі та її окремих ланок, суті та змісту фінансової політики держави;
- вивчення закономірностей та сучасних тенденцій розвитку фінансових відносин на рівні держави, суб'єктів господарювання, у сфері міжнародних фінансів, страхового та фінансового ринків;
- визначення шляхів використання цих закономірностей у практиці створення й функціонування підприємств і організацій;
- набуття навичок побудови ефективних фінансових відносин суб'єктів господарювання з бюджетною системою держави, банківськими установами, страховими компаніями, фондовими біржами, учасниками фінансового ринку та міжнародних відносин.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Фінанси» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.	
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<i>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</i>
ЗК3. Здатність до абстрактного	СК1. Здатність виявляти знання та

мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.	розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами. СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

Дисципліна «Фінанси» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання:**

<i>Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми</i>
ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

Співвідношення компетентностей із програмними результатами навчання:

<i>Компетентності</i>	<i>Програмні результати навчання</i>		
	ПРН 4	ПРН 9	ПРН 18
ІК	+	+	+
ЗК 3	+	+	
ЗК 4	+		
ЗК 9			+
СК 1	+	+	
СК2			+
СК 5	+	+	

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

Знати:

- закономірності розвитку фінансових відносин на рівні держави, господарчих суб'єктів і домогосподарств;
- теоретичні основи та закономірності розвитку фінансової системи, її окремих сфер та ланок;
- теоретичні основи фінансового права та фінансової політики держави;
- структурні елементи фінансового механізму держави та їх ефективність;
- економічну сутність, призначення та класифікацію податків, види податкової політики держави;
- структуру бюджетної системи держави, її рівні, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання;
- теоретико-методологічні підходи щодо формування й використання бюджетів різних рівнів;
- теоретичні основи та особливості створення і функціонування фінансів суб'єктів господарювання різних форм власності та видів економічної діяльності;
- механізм функціонування фінансового ринку та використання фінансових інструментів в господарській діяльності підприємств і організацій;
- економічну сутність і роль страхування, закономірності розвитку страхового ринку;
- теоретичні основи та особливості функціонування міжнародних фінансових відносин;
- фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання;
- складові зовнішньоекономічної політики держави, їх зміст;
- ключові інструменти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Вміти:

- об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві;
- здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами, зокрема, у фінансовій сфері;
- визначати сутність та тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів, міжнародних фінансів і фінансів господарських одиниць;
- теоретично обґрунтовувати практику функціонування фінансового механізму при формуванні та використанні централізованих і децентралізованих ресурсів спільного призначення;

- характеризувати та оцінювати ступінь впливу факторів розвитку фінансової системи та її окремих ланок на діяльність суб'єктів господарювання;

- застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях;

Опанувати навиками:

- роботи з нормативно-правовою та методичною літературою, державною фінансовою та статистичною звітністю;

- аналізу фінансової діяльності держави, здійснення обґрунтованих інтерпретації отриманих результатів;

- формулювання загальних висновків за результатами досліджень у сфері фінансово-економічних відносин держави, виявлення шляхів мобілізації фінансових ресурсів;

- створення та організації ефективних комунікації в сфері фінансових відносин організацій з бюджетною системою, податковими органами, банківськими і страховими організаціями, контрагентами тощо;

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усьог о	у тому числі			
		л	пз	лаб	с.р		л	пз	ла б	с.р
Модуль 1 Теорія фінансів. Державні фінанси. Бюджетна система										
Тема 1 Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	14	2	2		10	16,5	0,5	-		16
Тема 2 Генезис і еволюція фінансів	14	2	2		10	16,5	0,5	-		16
Тема 3 Фінансове право і фінансова політика	14	2	2		10	17	1	-		16
Тема 4 Податки. Податкова система	18	4	4		10	17	1	-		16
Тема 5 Бюджет. Бюджетна система	18	4	4		10	17	1	-		16
Разом за модулем 1	78	14	14		50	84	4	-		80
Модуль 2 Фінанси мікрорівня. Фінанси страхового ринку та ринку фінансових послуг. Міжнародні фінанси										
Тема 6. Страхування і страховий ринок	18	4	4		10	17	1	-		16
Тема 7 Фінансовий ринок	18	4	4		10	17	1	-		16
Тема Т8. Фінанси суб'єктів господарювання	18	4	4		10	16	1	-		15
Тема 9 Міжнародні фінанси	18	4	4		10	16	1	-		15

Разом за модулем 2	72	16	16		40	66	4	-		62
УСЬОГО ГОДИН	150	30	30	-	90	150	8	-	-	142

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, СРС – самостійна робота студентів.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ. ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Тема Т1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

Лекція 1. Предмет науки про фінанси. Фінанси як специфічна форма суспільних відносин, підсистема економічного базису. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Необхідність фінансів в умовах товарного господарювання. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відношень. Прості й складні фінансові категорії. Взаємозв'язок з іншими економічними категоріями. Сфери фінансів: державні, міжнародні. Фінанси підприємств і організацій. Ланки фінансових відносин. Поняття фінансової системи України. Склад та особливості централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів. Розподільна функція та її зміст. Об'єкти та суб'єкти розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту. Контрольна функція. Фінансова інформація та її роль у реалізації контрольної функції. Проблемні питання щодо функцій фінансів. Вплив фінансів на розвиток суспільного виробництва. Фінансове забезпечення відтворювального процесу. Форми фінансового забезпечення: державне фінансування, кредитування, самофінансування. Роль фінансів у регулюванні вартісних пропорцій господарства, галузевої та територіальної структури виробництва. Фінансове стимулювання як один із методів державного впливу на відтворювальний процес.

Тема Т2. Генезис і еволюція фінансів

Лекція 2. Об'єктивні передумови виникнення фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Фінансова система. Функції фінансової системи та їх еволюція.

Тема Т3. Фінансове право і фінансова політика

Лекція 3. Фінансова політика як складова частина економічної та соціальної політики держави. Взаємозв'язок фінансів і фінансової політики, її задача. Стратегія і тактика фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі. Реалізація фінансової політики. Фінансовий механізм як сукупність форм та методів організації фінансових відносин. Взаємодії фінансового механізму з фінансовою політикою. Фінансове планування:

сутність, принципи, методи, задача. Система фінансових планів та їх характеристика. Зведений фінансовий баланс держави.

Управління фінансами. Об'єкти та суб'єкти управління. Функції Президента, законодавчих й виконавчих органів державної влади й управління щодо загального управління фінансами. Права й обов'язки органів виконавчої влади і управління щодо оперативного управління фінансами. Управління фінансами на рівні міністерств, відомств, підприємств та організацій. Автоматизовані системи управління фінансами. Фінансовий контроль. Сутність фінансового контролю, його значення. Види, форми та методи фінансового контролю. Фінансовий аудит як незалежний фінансовий контроль. Відновлення та розвиток аудиторського контролю. Суб'єкти фінансового контролю в Україні. Шляхи підвищення діяльності фінансового контролю.

Тема Т4. Податки. Податкова система

Лекція 4. Суть і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Прямі податки. Непрямі податки. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування. Податкова система України, основні етапи її становлення. Економічна суть податку на добавлену вартість. Методика включення податку в ціни товарів, робіт, послуг. Визначення оподатковуваного обороту. Пільги щодо податку на додану вартість, їх економічна й соціальна роль. Порядок і строки сплати в бюджет. Акцизи як форма специфічних податків. Платники акцизного збору, визначення його суми. Пільги щодо акцизного оподаткування, порядок і строки сплати акцизного збору в бюджет. Платники й ставки мита. Порядок перерахування мита в бюджет. Платники, об'єкт оподаткування, ставки податку. Особливості оподаткування окремих видів доходів. Пільги щодо оподаткування прибутку. Порядок обчислення й сплати в бюджет.

Лекція 5. Прибутковий податок з громадян як форма індивідуального оподаткування населення, його регулююча функція й значення у формуванні доходів бюджету. Основи прибуткового оподаткування населення. Побудова шкали ставок оподаткування. Оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності. Оподаткування доходів іноземних громадян. Платники податку. Порядок обрахунку й внесення в бюджет. Економічне призначення ресурсних платежів. Види плати за ресурси, визначення ставок і платників. Лісовий дохід. Плата за землю. Плата за воду. Плата для відшкодування витрат на геологорозвідувальні роботи. Плата за спеціальне використання природних ресурсів.

Тема Т5. Бюджет. Бюджетна система

Лекція 6. Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна й контрольна функції бюджету. Бюджетний механізм фінансового регулювання в умовах переходу до ринкових відносин.

Фінансова програма оздоровлення економіки України та роль бюджету в її здійсненні. Поняття бюджетного устрою й бюджетної системи. Види бюджетів України. Розподіл доходів і витрат між ланками бюджетної системи.

Лекція 7. Бюджетне регулювання. Поняття закріплених і регулюючих доходів. Субсидії, субвенції, дотації, їх значення в збалансуванні бюджетів різних рівнів. Поняття бюджетного процесу і його основні елементи. Організація бюджетного планування. Порядок складання, розгляду й затвердження проектів державного й місцевих бюджетів. Удосконалення бюджетного планування й бюджетного регулювання. Касове виконання доходної та видаткової частини державного й місцевого бюджетів. Бюджетні права державних органів законодавчої й виконавчої влади.

МОДУЛЬ 2

ФІНАНСИ МІКРОРІВНЯ. ФІНАНСИ СТРАХОВОГО РИНКУ ТА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

Тема Т6. Страхування і страховий ринок

Лекція 8. Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Форми й методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами та ознакою ризику. Принципи обов'язкового й добровільного страхування. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види й форми. Страхування кредитних і фінансових ризиків. Економічна необхідність, значення й види. Умови страхування кредитних і фінансових ризиків. Особове страхування, його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Види особового обов'язкового й добровільного страхування. Перестраховування. Необхідність перестраховування для забезпечення сталості страхових операцій.

Лекція 9. Доходи й витрати страховика. Страхові платежі як основне джерело доходів страховика. Витрати на виплату страхового відшкодування й страхових сум, відрахування в запасні й резервні фонди.

Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання. Поняття страхового ринку та цього організаційна структура. Учасники страхового ринку. Організаційні форми існування страхових компаній. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності. Формування й розвиток страхового ринку в Україні.

Тема Т7. Фінансовий ринок

Лекція 10. Класифікація фінансових ринків. Грошовий ринок. Ринок капіталів. Ризикові та без ризикові фінансові ринки. Місцеві, регіональні,

національні, міжнародні, всесвітні фінансові ринки. Первинний і вторинний фінансові ринки. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Види цінних паперів, які можуть випускатись і обертатися в Україні. Основні характеристики цінних паперів. Правове регулювання фінансового ринку. Порядок реєстрації й обігу цінних паперів. Діяльність із випуску та з підтримування обігу цінних паперів. Оподаткування доходів від цінних паперів. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів.

Лекція 11. Правові положення роботи на фондовій біржі. Організація й порядок роботи. Правила торгівлі. Види угод, порядок розрахунків. Порядок допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах в Україні. Брокерські (дилерські) контори. Формування статутного фонду. Прибуток. Розподіл прибутку. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.

Тема Т8. Фінанси суб'єктів господарювання

Лекція 12. Суб'єкти підприємницької діяльності. Обмеження в зайнятості підприємницькою діяльністю. Ліцензування окремих видів підприємницької діяльності. Державне регулювання підприємницької діяльності. Проблеми становлення і розвитку малого бізнесу в Україні. Грошові надходження підприємств, їх склад, економічна характеристика й класифікація. Розмежування коштів підприємств на власні й залучені. Фонд відшкодування, валовий дохід. Фонд оплати праці. Балансовий і чистий прибуток. Економічний прибуток. Економічний зміст прибутку. Розподіл прибутку. Фонди грошових коштів, що формуються за рахунок прибутку. Управління прибутком та рентабельністю підприємства. Оборотні кошти підприємств, їх економічна суть та структура. Фінансові аспекти формування та використання оборотних активів, необхідність нормування оборотних активів. Сутність нормування, та його основи. Показники стану й ефективності використання оборотних коштів.

Лекція 13. Сутність та класифікація основних засобів. Джерела фінансування відтворення основних засобів. Амортизація основних засобів. Методи нарахування амортизації. Амортизаційна політика. Показники стану й ефективності використання основних засобів. Системи показників оцінки фінансового стану. Ліквідність і платоспроможність підприємства. Особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності й господарювання.

Тема Т9. Міжнародні фінанси

Лекція 14. Міжнародні фінансові інститути. Світовий банк. Міжнародний валютний фонд. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. Основні складові міжнародного фінансового ринку. Міжнародний ринок кредитних ресурсів. Міжнародний ринок цінних паперів.

Лекція 15. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти та види зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Зовнішньоекономічна політика. Митне регулювання та митний контроль. Митний тариф. Митні ставки та пільги. Валютні фонди та резерви. Валютна виручка підприємств, її розподіл. Спільні підприємства як форма міжнародної економічної співпраці. Фінансові ресурси підприємств з іноземними інвестиціями. Особливості нормування статутного капіталу та розподіл прибутку спільних підприємств.

6. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	2	0,5
2	Генезис і еволюція фінансів.	2	0,5
3	Фінансове право і фінансова політика	2	1
4	Податки. Податкова система	4	1
5	Бюджет. Бюджетна система	4	1
6	Страховання і страховий ринок	4	1
7	Фінанси суб'єктів господарювання	4	1
8	Фінансовий ринок	4	1
9	Міжнародні фінанси	4	1
Всього годин		30	8

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	2	-
2	Генезис і еволюція фінансів.	2	-
3	Фінансове право і фінансова політика	2	-
4	Податки. Податкова система	4	-
5	Бюджет. Бюджетна система	4	-
6	Страховання і страховий ринок	4	-
7	Фінанси суб'єктів господарювання	4	-
8	Фінансовий ринок	4	-

9	Міжнародні фінанси	4	-
Всього годин		30	-

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	10	16
2	Генезис і еволюція фінансів.	10	16
3	Фінансове право і фінансова політика	10	16
4	Податки. Податкова система	10	16
5	Бюджет. Бюджетна система	10	16
6	Страховання і страховий ринок	10	16
7	Фінанси суб'єктів господарювання	10	16
8	Фінансовий ринок	10	15
9	Міжнародні фінанси	10	15
Всього годин		90	142

9. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Дискусійні питання суті і функцій фінансів в економічній літературі.
2. Суспільне призначення фінансового контролю як форми реалізації контрольної функції фінансів.
3. Взаємозв'язок і відмінності фінансів з іншими економічними категоріями у процесі вартісного розподілу.
4. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. Завдання фінансової політики.
5. Об'єктивна необхідність, ознаки і функції податків. Дискусійні питання функцій податків.
6. Поняття і показники податкового тягаря.
7. Напрями вдосконалення податкової політики держави.
8. Фінансова програма оздоровлення економіки України та роль бюджету в її здійсненні.
9. Сучасні методи бюджетного планування та їх ефективність.
10. Шляхи удосконалення бюджетного регулювання (зарубіжний та вітчизняний досвід).
11. Бюджетні права державних органів законодавчої й виконавчої влади.
12. Державне регулювання підприємницької діяльності.
13. Проблеми становлення і розвитку малого бізнесу в Україні.

14. Обмеження в зайнятості підприємницькою діяльністю. Ліцензування окремих видів підприємницької діяльності.
15. Організаційні форми існування страхових компаній.
16. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності.
17. Сучасні тенденції розвитку страхового ринку в Україні.
18. Особливості фінансових відносин у сфері страхування.
19. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність.
20. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання.
21. Правове регулювання фінансового ринку.
22. Оподаткування доходів від цінних паперів.
23. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.
24. Міжнародний фінансовий ринок: структура, фінансові інструменти.
25. Спільні підприємства як форма міжнародної економічної співпраці. Фінансові ресурси підприємств з іноземними інвестиціями.
26. Сучасний стан та тенденції розвитку міжнародного фінансового ринку в умовах світової економічної глобалізації.
27. Створення і функціонування міжнародних фінансових інститутів (за вільним вибором здобувача).
28. Європейська економічна інтеграція та її етапи.
29. Інституційна структура ЄС, функції і роль основних органів. Фінансові відносини ЄС та України.
30. Основні причини і тенденції розвитку інтеграційних процесів у світі.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Самостійна робота студентів контролюється протягом семестру. При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Самостійна робота оцінюється за такими критеріями:

- 1) самостійність виконання;
- 2) логічність і послідовність викладання матеріалу;
- 3) повнота розкриття теми;
- 4) використання й аналіз додаткових літературних джерел;

- 5) наявність конкретних пропозицій;
- 6) якість оформлення.

10. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Предмет науки про фінанси. Суб'єкти, об'єкти і зміст фінансових відносин на мікро- і макрорівні.
2. Фінансові категорії. Поняття і терміни у фінансовій науці.
3. Історичні передумови виникнення фінансів.
4. Фінанси як економічна категорія розподілу. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями, які приймають участь у вартісному розподілі (ціною заробітною платою, кредитом).
5. Функції фінансів, їх зміст і взаємозв'язок. Дискусійні питання щодо функцій фінансів.
6. Сфери фінансових відносин та інституційна структура фінансової системи.
7. Суспільне призначення фінансів та їх об'єктивна необхідність.
8. Вплив фінансів на суспільне виробництво (напрями, якісний і кількісний аспекти).
9. Правове регулювання фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансового права і фінансової політики.
10. Фінансова політика як складова економічної політики держави. Завдання фінансової політики.
11. Об'єктивна необхідність, економічна сутність, ознаки і функції податків. Дискусійні питання функцій податків.
12. Форми прояву податкових платежів (податок, плата, відрахування, внесок, збір).
13. Елементи системи оподаткування.
14. Класифікації податків за різними ознаками, їх характеристика.
15. Прямі і непрямі податки, їх сутність, види, переваги і недоліки.
16. Податкові пільги, їх види і регулююча роль.
17. Поняття і показники податкового тягаря.
18. Сутність і наукові принципи побудови податкової системи.
19. Податкова система України: принципи побудови, характеристика складу і структури.
20. Економічний зміст бюджету, його ознаки і функції як фінансової категорії. Місце бюджету в розподілі вартості ВВП і шляхи його впливу на цей розподіл.
21. Характеристика бюджету як основного фінансового плану держави. Показники, що характеризують стан бюджету. Загальний і спеціальний фонд бюджету.
22. Бюджет як централізований фінансовий фонд держави. Роль бюджету у соціально-економічному розвитку держави.

23. Економічна сутність бюджетних доходів і видатків, форми їх вияву і матеріальне втілення.
24. Структура доходів бюджету, їх динаміка і тенденції розвитку. Фактори, що впливають на структуру бюджетних доходів.
25. Структура бюджетних видатків, їх динаміка і тенденції розвитку. Пріоритетні напрями бюджетних видатків в Україні.
26. Класифікація доходів і видатків бюджету.
27. Сутність, форми і принципи бюджетного фінансування.
28. Секвестр видатків бюджету: зміст поняття, мета і умови проведення. Захищені статті державного бюджету України.
29. Бюджетний устрій і бюджетна система: поняття, основи та принципи побудови.
30. Ієрархічна будова бюджетної системи України.
31. Критерії розмежування доходів і видатків між бюджетами.
32. Зміст і основи організації фінансів суб'єктів господарювання.
33. Особливості організації фінансів підприємств різних форм власності та видів економічної діяльності.
34. Фінансові аспекти формування та використання оборотних активів підприємства.
35. Показники стану й ефективності використання оборотних коштів.
36. Сутність та класифікація основних засобів підприємства.
37. Джерела фінансування відтворення основних засобів.
38. Амортизація основних засобів. Методи нарахування амортизації. Амортизаційна політика.
39. Показники стану й ефективності використання основних засобів.
40. Економічна природа страхування, його функції.
41. Види і форми страхування. Галузі страхування.
42. Основні поняття в страхуванні.
43. Соціальне страхування, його види та призначення
44. Майнове страхування, його види та призначення
45. Особисте страхування, його види та призначення.
46. Ринок страхових послуг і перспективи його розвитку.
47. Організаційні форми існування страхових компаній.
48. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.
31. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність.
49. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання.
50. Фінансовий ринок і його роль в ефективному розподілі фінансових ресурсів.
51. Структура фінансового ринку та його складові.
52. Інструменти фінансового ринку і їх характеристика.
53. Сутність ринку капіталу, його структура та роль.
54. Класифікація фінансових активів, характеристика окремих видів і груп.
55. Основні види цінних паперів, їх загальна характеристика.
56. Економічна природа і система міжнародних фінансових відносин.

57. Міжнародний фінансовий ринок, його структура і роль у міжнародному розподілі капіталу.
58. Міжнародна фінансова політика та її типи.
59. Інструменти валютної політики держави і їх зміст.
60. Міжнародні фінансові інститути та їх функції.
61. Створення і функціонування міжнародних фінансових інститутів: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна Фінансова корпорація (МФК), Міжнародна асоціація розвитку (МАР)
62. Створення і функціонування міжнародних фінансових інститутів: МВФ (міжнародний валютний фонд), СБ (Світовий банк).
63. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності.
64. Суб'єкти та види зовнішньоекономічної діяльності.
65. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Зовнішньоекономічна політика.
66. Митне регулювання та митний контроль.
67. Митний тариф. Митні ставки та пільги. Валютні фонди та резерви.
68. Валютна виручка підприємств, її розподіл.
69. Спільні підприємства як форма міжнародної економічної співпраці.
70. Фінансові ресурси підприємств з іноземними інвестиціями.

11. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Протягом семестру здобувачі вищої освіти денної форми навчання паралельно з аудиторними лекційними і практичними заняттями виконують індивідуальні завдання в вигляді реферату за означеними темами:

1. Стратегічні і тактичні завдання фінансової політики України
2. Проблеми макроекономічної фінансової стабілізації.
3. Фінансова безпека держави.
4. Спрощена система оподаткування: переваги і недоліки.
5. Податкові пільги: недоліки та переваги застосування.
6. Сучасний стан податкової системи України. Тенденції розвитку
7. Роль бюджету в економічному і соціальному розвитку суспільства.
8. Напрями удосконалення бюджетного процесу в Україні.
10. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад.
11. Основні напрямки зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування.
12. Сучасний стан страхового ринку в Україні.
13. Соціальний захист та соціальне забезпечення в Україні.
14. Вдосконалення пенсійного забезпечення в Україні з врахуванням зарубіжного досвіду.
15. Пріоритетні напрями розвитку фінансового ринку в Україні.
16. Фінансові інструменти підтримки малого бізнесу в Україні.

- 17 .Зарубіжний досвід державного регулювання розвитку малого і середнього бізнесу.
- 18 . Державна підтримка розвитку підприємництва в Україні.
- 19 .Офшорні зони у структурі світової фінансової системи як засіб ухилення від податків.
- 20 . Глобальні світові тенденції та їх вплив на фінансову систему України
- 21 . Економічні та соціальні наслідки бюджетного дефіциту.
22. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку.

Індивідуальні завдання виконуються в рамках самостійної роботи студента з обов'язковими консультаціями викладача та оцінюються балами до загальної оцінки знань студентів. Також протягом всього семестру питання самостійного опрацювання можуть бути оформлені студентом у вигляді реферату або презентації, які повинні мати науково-дослідний характер.

Реферати повинні включати положення нормативної та спеціалізованої літератури фінансово-економічної направленості з вказаної теми, аналіз статистичної інформації щодо обраного напряму дослідження. Обсяг реферату повинен складати 12-15 сторінок, оформлених в текстовому редакторі WORD, шрифтом №14 з міжрядковим інтервалом 1,5.

12. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

МН 1 – пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі методи, методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, демонстрування, практичні і дослідні роботи);

МН 2 – методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні);

МН 3 – методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний, програмований, самоконтроль і самооцінка);

МН 4 – практичні методи навчання (практичні роботи);

МН 5 – самостійна робота з вивченням оприлюднених у системі Moodle електронних матеріалів з можливістю проведення консультацій.

МН 6 – виконання індивідуальних домашніх завдань.

13. МЕТОДИ, КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання:

МО 1. Попереднє (вхідне) оцінювання знань (письмовий метод або тестування).

МО 2. Поточне оцінювання (письмовий метод або тестування на лекційних та практичних заняттях та/або у системі Moodle, виконання модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, зокрема розрахунково-аналітичних завдань, рефератів, презентацій).

МО 3. Тематичне або періодичне оцінювання (письмовий метод на лекційних та практичних заняттях, усне опитування або тестування на практичних заняттях та/або у системі Moodle).

МО 5. Підсумкове (семестрове) оцінювання, зокрема: екзамен (письмовий метод або тестування, зокрема у системі Moodle).

Передбачається використання модульно-рейтингової системи оцінювання знань. Основною формою контролю знань здобувачів в кредитно-модульній системі є складання здобувачами всіх запланованих модулів. Формою контролю є накопичувальна система. Складання модуля передбачає виконання здобувачем комплексу заходів, передбачених семестровим графіком навчального процесу та контролю знань здобувачів, затверджених деканом факультету.

**Графік освітнього процесу та оцінювання знань
з дисципліни для денної форми навчання в 5^{му} навчальному семестрі**

Вид навчальних занять або контролю	Розподіл між навчальними тижнями															Вид підсумкового семестрового контролю
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	ЕКЗАМЕН
Практ.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Сам. робота	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
Консультації					Конс					Конс				Конс		
Контр. роботи	ВК							К1							К2	
Модулі	●			М1				●	●		М2				●	
Контроль по модулю №1	Т1	УО1	Т2	УО2	УО3	Т3	ЗСР	К1								
Контроль по модулю №2									УО1	УО2	Т1	УО3	Т3	ЗСР	К2	

ВК – вхідний контроль;

К– письмова контрольна робота;

Т – письмове тестування;

СР – самостійна робота;

УО – усне опитування;

ЗСР – захист самостійної роботи (реферат);

Конс. – консультація

**Система оцінювання знань здобувачів у 5 навчальному семестрі
для денної форми навчання**

СИСТЕМА ОЦІНКИ					
Склад модулів		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі, демонструє дисципліну, демонструє критичне осмислення лекційного та поза лекційного матеріалу та здатність використовувати їх у практичних ситуаціях. Демонструє навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
Усне опитування на семінарських заняттях або тестування за темами	8*2=16	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних завдань в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Практичне заняття (участь)	7*2=14	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченням матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Виконання індивідуального завдання (реферат)	20	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
		55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Модульна контрольна робота № 1,2	20*2	30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
Презентація (захист) самостійної роботи	5*2	0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення завдань, які окреслює мета та завдання дисципліни
Підсумкова атестація	100				

З метою формування та реалізації індивідуальної траєкторії навчання здобувача, визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здійснюється шляхом оцінювання в межах певного контрольного заходу у відповідності до Положення про порядок визнання в Донбаській державній машинобудівній академії результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

**Система оцінювання знань здобувачів
заочної форми навчання**

Форма контролю	Кіл-ть балів		Стислий зміст контрольної точки	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
	<i>max</i>	<i>min</i>		
1. Підсумкова тестова контрольна робота	100	55	Підсумкова тестова контрольна робота складається із 20-ти тестів за темами Т1-Т9, обраних у випадковому порядку, та виконується студентом індивідуально в системі Moodle DDMA	Здобувач виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Усього за підсумкову тестову контрольну роботу	100	55	Ваговий коефіцієнт за підсумкову тестову контрольну роботу – 0,4	
2. Іспит	100	55	Підсумковий екзамен складається з двох теоретичних завдань (по одному з відповідних модулів дисципліни) та 20 тестових завдань, обраних у випадковому порядку за темами Т1-Т9, та виконується студентом індивідуально в системі Moodle DDMA	Здобувач виконав теоретичні та тестові завдання та навів аргументовані відповіді, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Усього за іспит	100	55	Ваговий коефіцієнт за підсумкову екзаменаційну роботу – 0,6	
Всього	100	55	Здобувач виконав тестові та теоретичні завдання, навів аргументовані відповіді, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни	

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за запланованими результатами навчання з навчальної дисципліни

14. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні і практичні заняття з дисципліни «Фінанси» укомплектовано наступним обладнанням:

Мультимедійний проектор VE303G NEC, рік введення в експлуатацію – 2015;

Ноутбук Xiaomi Mi Gaming Laptop 15.6 Intel Core i7 (8th Gen.) 16/512Gb GTX 1060 (JYU4143CN) – 2019;

БФП Canon i-SENSYS MF4410, рік введення в експлуатацію – 2016;

Колонки incredible sound R 215, рік введення в експлуатацію – 2018;

системний блок Intel Atom D525, рік введення в експлуатацію – 2015;

монітор Lg e1940s monitor, рік введення в експлуатацію – 2015;

Проекційний екран;

ОС Windows 7, пакет офісних програм Microsoft office 2016,

вільний доступ до Wi-Fi;

15. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/>

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бюджетний кодекс України: Закон України № 2456-VI від 08.07.2010р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Венгер В.В. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 432 с.

3. Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. Фінанси: навчальний посібник. Одеса, 2018. 262 с.

4. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

5. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.

6. Податковий кодекс України: Закон України № 2756-VI від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

7. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручн. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с.

8. Фінанси: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / М.П. Волохова, Ж.Б. Гарбар, Т.О. Журавльова, В.В. Коваль, В.М. Лисюк, Н.Л. Шлафман. – Одеса: Фенікс, 2014. – 226 с.

9. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.

10. Фінанси : навчальний посібник / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.

Додаткова література

1. Варналій З. Податкова система України: інституціонально функціональна структура та шляхи модернізації. *Економічний дискурс*. Міжнародний науковий журнал. 2018. Вип.2. С.15-24.

2. Варналій З. Фінансові інститути підтримки конкурентоспроможності економіки України. *Національна безпека і оборона*. 2016. №1-2. (159-160). URL: http://razumkov.org.ua/uploads/journal/ukr/NSD159-160_2016_ukr.pdf

3. Варналій З. Фіскальна політика та її вплив на розвиток малого і середнього бізнесу в Україні. *Науковий вісник ОНЕУ*. 2018. № 5(257). С. 28–51.

4. Васютинська Л. А. Система видатків бюджету в умовах розвитку програмно-цільового управління: монографія. Одеса: Друк-Південь, 2014. 192 с.

5. Гасанов С. С., Кудряшов В. П. Обмеження дефіциту бюджету в умовах фіскальних ризиків. *Наукові праці НДФІ*. 2015. № 3 (72). С.5–14.

6. Городецька Т. Е., Сендецький О. С. Автоматичні механізми сучасної фіскальної політики України. *Young Scientist*. 2017. №3(43). URL:<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/3/142.pdf>

7. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г Національні фінанси: підручник. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с

8. Десятнюк О. М., Гузела І. А. Проблеми і напрямки модернізації податкового регулювання в Україні. *Світ фінансів*. 2018. Вип.3. С. 58–66.

9. Десятнюк О. М., Дмитрів В. І. Стабільність оподаткування та її вплив на економічний розвиток держави. *Світ фінансів*. 2016. Вип.2. С. 18–28.

10. Говорушко Т.А. Страхування: Навч. посіб./ Т.А. Говорушко. Львів: "Магнолія 2006", 2016. 328 с.

11. Дем'янишин В.Г. Бюджетний менеджмент: Навч. посіб. / В.Г. Дем'янишин, Г.Б. Погріщук та ін. Тернопіль: Крок, 2015. 522 с.

12. Журавльова Т.О. Фінанси: навчальний посібник / Т.О. Журавльова, Є.М. Ганевич, Т.С. Здрікова. К.: «Освіта України», 2014. 716 с.

13. Замасло О. Т. Податкова система України: теорія, методологія, практика: монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 420 с.

14. Зверяков М. І. Теоретична парадигма сталого розвитку та українські реалії. *Економіка України*. 2018. №10. С. 10–31.

15. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: Навч. посіб./ Кізима Т.О., Карпишин Н.І., Сидор І.П. та ін.; За ред. Т.О, Кізими. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 228 с.
16. Кириленко О.П. Місцеві фінанси: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп./ Кириленко О.П., Письменний В.В., Малиняк Б.С. та ін.; за ред. О.П. Кириленко. - Тернопіль: Економічна думка, 2014. 512 с.
17. Кириленко О.П. Муніципальні фінанси: Навч. посіб./ Кириленко О.П., Письменний В.В., Русін В.М. та ін.; за ред. О.П. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2014. 364 с.
18. Кириленко О. П. Соціальне страхування: Підручник/ за ред. О.П. Кириленко та В.С. Толуб'яка. - Тернопіль: Економічна думка, ТНЕУ, 2016. 516 с.
19. Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси: Навч. посіб. - 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Ю.Г.Козака. - Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2014. 348 с.
20. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
21. Кудряшов В.П. Застосування фіскальних правил у бюджетному плануванні. *Фінанси України*. 2020. № 6. С. 56-74.
22. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 262 с
23. Мазаракі А., Волосович С. Домінанти інституційної модернізації фінансової системи України. *Вісник КНТЕУ*. 2016. No 1. С.5-23.
24. Міщенко В. І., Холодилова А. О. Інституційні засади макропруденційного регулювання і нагляду за фінансовим сектором. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. No2(18). С. 95–100.
25. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.
26. Проблеми і перспективи розвитку фінансової системи України : монографія / І. О. Школьник, Т. А. Васильєва, С. В. Леонов та ін. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. О. Школьник, д-ра екон. наук, проф. І. І. Рекуненка. Суми : Сумський державний університет, 2017. 343 с.
27. Податкова система України: Підручник / В.М. Федосов, В.М. Опарін, Г.О. П'ятаченко та ін.; За ред. В. М. Федосова. К.: Либідь, 2014. 467 с.
28. Регулятори фінансового ринку затвердили Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/regulyatori-finansovogo-rinku-zatverdili-strategiyu-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do2025-roku>
29. Слатвінська М. О. Податкові домінанти державного бюджету України. Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки». 2018. No 23. С. 548–552.

30. Слатвінська М. О. Проблеми функціонування позабюджетних обов'язкових цільових фондів в Україні. East European Scientific Journal. 2019. No 1 (41). Part 1. P. 23–31.

31. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року (оновлена у березні 2021 року) URL:<https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku-7686>

32. Теорія фінансів : підручник / [П. І. Юхименко, В. М. Федосов, Л. Л. Лазебник та ін.] ; за ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 576 с.

33. Юрій С.І. Бюджетна система: Підручник/ за ред. С.І. Юрія, В.Г. Дем'янишина, О.П. Кириленко. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 624 с.

34. Фінанси : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. 2-ге вид., перероб. і доп.– Київ: Знання, 2012. 687 с.

35. Хомутенко А. В. Сучасна парадигма управління державними фінансами України : монографія. К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 384 с.

36. Хомутенко А. В. Організація нормативно-правового забезпечення управління державними фінансами України. Проблеми системного підходу в економіці: зб. наук. праць. 2019. No. 2 (70). Ч. 2. С. 98-106.

Електронні ресурси

1. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Верховної ради України URL:<http://rada.gov.ua>

4. Офіційний сайт Національного банку України URL: <http://www.bank.gov.ua>

5. Світова організація торгівлі. URL: <http://www.wto.org>

6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL : <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

7. Офіційний сайт міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

8. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua/>

9. Урядовий портал. Єдиний веб - портал органів виконавчої влади України. URL:<http://www.kmu.gov.ua>